

ZERKESZTŐSÉG
ÉS KIADÓHIVATAL
ORADEA
Piața M. Viteazului
(Nagypiac tér)
TELEFON: 670
Megjelenik
minden pénteken.

Dr. Baboșiu Fulöp Timișoara. III.
Helyet u 14.

MEGJELI

ZSIDÓ HETILAP

Előfizetési árak:

BELFÖLDÖN	
1 évre	160 L.
1/2 „	80 „
1/4 „	40 „
KÜLFÖLDÖN	
1 évre	
Magyarország P 10.	
Slovensko	Ck 60.
Austria	S. 15.
Jugoszlávia	D. 100.

Országos Zsidó Pártot!

Az egész világ tudja, hogy minden zsidó megindulás napjainkban, a cionisták részéről indul ki. Mi reprezentáljuk az élni, dolgozni, és fejlődni akaró zsidóságot és innen van az, hogy minden újabb akciót bármily áldásos is legyen hatásában, skepszissal fogadnak ott, ahol még minust jelent a szó: cionizmus.

Ezeknek a tényeknek bővebb bizonyítása a „Népünk” olvasó közönsége előtt szükségtelen; elégséges, ha szembeállítjuk a magukat csak az izraelita valláshoz tartozó (tulnyomóan azonban vallástalan életmódot folytató) testvéreink steril működését azzal a lüktető, gyermekeket és ifjakat, nőket és férfiakat, a zsidósághoz visszavezető mozgalommal, amely Erdély és a Bánát össz-zsidóságának más mentalitást adott és az itt élő zsidóság részéről olyan pompás teljesítményeket produkált, amelyek mind igazolják, hogy az itt lakó zsidó nép öntudatra ébred és önmaga kívánja kulturális, társadalmi, gazdasági és politikai téren egészségesebb jövőjét biztosítani.

Amikor tíz és fél évvel ezelőtt a Zsidó Nemzeti Szövetséget megalakítottuk, azt hittük, hogy most végre megteremthetjük azt a közös platformot, amelyen a zsidóság, a hitéleti különbözőségek érintése nélkül, önmaga fogja boldogulásának útját egyengettetni és sorsát intéztetni. És a terv sikerült is volna, ha egyrészt az u. n. orthodox iroda, helyesebben az orthodox rabbikból álló érdekszövetség, amely nem átalotta Chilul Hásém: denúciálás által a zsidóságról való önzetlen munkát elgáncsolni, másrészt pedig néhány, magát haladóknak nevező hitközség vezetősége, vagyis két, különben antipod szerv országgrészünk felekezeti életében, nem csapott volna fel a szép terv esküdt ellenségeinek.

Az idők folyamán azonban az orthodox hivek mindinkább belátják, hogy az orthodox iroda vezetői, akik a zsidóságból élnek, mit sem törődnek velük és semmit sem remélhetnek, viszont minél gyakrabban tapasztalhatták, hogy bármely ügyben, lett legyen az vallási, kulturális, vagy gazdasági természetű: a Zsidó Nemzeti Szövetség vezetői voltak azok, akik szívós akarással, fáradságot nem kimélve, csak a testvér baját és szenvedését átérzve, küzdöttek a sérelmek orvosolásáért. És az orthodox zsidóság hálával gondol az ő érdekeit védőkre és hogy a mizráchi tábora új, eddig a zsidó népi mozgalomtól távol álló értékes elemekkel gyarapszik, azt elsősorban, annak kell tulajdonítani, hogy már azok a körök is, amelyek eddig a „félre”-vezetők befolyása alatt voltak, emancipálják magukat a rabbik fenhatósága alól.

Ami már most azt a néhány izr. haladó, talán inkább halódó hitközségi vezetőséget illeti, amelyek megcsontosodott világnézetüket veszélyeztetve látják a zsidó reneszánsz mozgalom elterjedésével, örömmel állapíthatjuk meg, hogy az ő hiveik száma mindinkább apad, mert a neolog irányzathoz tartozó zsidó, ha még annyira is elfogult nemzeti hovatartozandóság tekintetében, be kell, hogy lássa, hogy a becsületesség, őszinteség és főleg a *raison* azt követelik, hogy együttesen haladjunk, ha egyáltalán boldogulni akarunk.

És ez a felismerés, ez a reáélmelés oda vezet, hogy a Zsidó Párt megalakítása immár elődázhatatlanul szükséges.

Vértes Adolf dr., a temesvári izr. hitközség érdemud elnöke, körülbelül három évvel ezelőtt, az országgrészi kongresszusi és statusquo hitközségek tanügyi konferenciáján mutatott rá a Zsidó Párt fontosságára, de az üdvös eszme akkor, épen az említett néhány hitközségi vezető nyílt és titkos ellenzése miatt testet nem ölthetett.

Most, hogy a viszonyok parancsolólag sürgetik az össz-zsidóság tömörülését, a zsidó pártok megalakítását tovább hallgatni bűn volna, annál is inkább, mert Bukovinában, Beszarábiában és az Ókirályságban is létesülni fog egy egy zsidó párt és az két-

ségtelen, hogy a Zsidó Parlamenti Klubban titáni munkát végző képviselőink, akik az egész zsidóságra és annak speciális érdekeiért szállnak sikra, annál nagyobb eseménnyel teljesíthetik nehéz feladatukat, minél nagyobbak azok a zsidó tömegek, amelyekre támaszkodhatnak.

Chancellort és Luket menesztiék?!

Jeruzsálem április 22. Sir John Chancellor, Pelesztina főkormányzója a londoni Gyarmattügyi Hivatalnak beadta lemondási kérelmét. Habár ez még idáig nem lett elfogadva, de a Gyarmattügyi Hivatal több jelölttel tárgyal Chancellor utódlása tekintetében. Egyidejűleg a főkormányzóság vezértükára:

Várjuk tehát a felhívást a Zsidó Párt megalakítására. Várjuk pedig szeretettel és bizalommal azok részéről, akik értünk időt, energiát és fáradságot nem kímélve dolgoznak.

יודי נעם ד"ר עלינו ומעשה ידנו כוננה עלינו וכו'
Vermes Ernő, Timișoara.

A zsidóság testét kívülről és belülről a gyűlölet férgé rágja.

— Nagy Mizráchi meeting Nagyváradon —

A Mizráchi és Ceiré-Mizráchi Erdélyrészi Központja folyó hó 10-én szombat délután 4 órakor tágas helyiségében nagyszabású Pessach ünnepi Meetinget rendezett, mely Nagyvárad város zsidó társadalmának nagy érdeklődése mellett folyt le. A gyűlésen különböző zsidó szervezeteken kívül, a vallásos ortodox zsidóság erősen volt képviselve.

Wasserstrom Sándor, az Országos Központ Executívájának elnöke a Pessach, a zsidóság szabadságünnepének jelentősége méltatásával nyitja meg a gyűlést. Történelmi adatokkal igazolja, hogy a hagyományhű zsidóságnak minden erejét a Pesach-Leoszid, a zsidóság örökös szabadságának, a Geulá Selémo elérésére kell koncentrálnia. Ezt azonban csakis a zsidó igazságok érvényesülésével látja elérhetőnek.

Szomorú képét festi azon akadályoknak, melyek a zsidó igazságok eredményét érvényre jutásukban megnehezítik. A világ minden részében szétszórt zsidóság — kevés állam kivételével — súlyos politikai, gazdasági, és kulturális elnyomatásban szenved. Mig Kelet-európában a harmadik internacionálé ultramodern jelszavait hangoztató Szovjet-Oroszország, mely a keleti zsidóságnak ma is a legsűrűbben lakott rezeorvája, zsidóságunk kiirtására, megsemmisítésére törekszik, addig a távoli keleten: Palesztinában, hol egy évtizedet meghaladóan a világtörténelem egyik legnagyobb processzusa, a zsidó nép alkotó erejének nagy eposza játszódik le. s hol a história és a nemzetközi jog alapján a zsidóság új államéletének pilléreit rakja le, a félrevezetett, kultura nélküli arab barbárizmus igyekszik a jelenleg még zsenge zsidó államiság további kiépítését megakadályozni. Sokkal fájdalmasabb még ennél a zsidóság súlyos belső válsága által okozta akadályok. Eltekintve, hogy az össz-zsidóság lelki-válságát éli, a zsidóság egy nagy részénél a zsidó igazságokkal szemben a lélek egyiptomi sötétsége uralkodik. Nemcsak a társadalmi széttagozódás állítja egymással szemben a legnagyobb gyűlölettel az ellentétes felfogású osztályokat, hanem filantrópikus, humánus, avagy vallásos alapon álló oly zsidó mozgalmak és közösségek is, melyek ha különböző felfogással és utakkal is, mindannyian a maguk elgondolása szerint egy közös célért: a zsidó jövőért dolgoznak, de a nemes törekvésükben egymást támogatás helyett, a széthúzás mérgétől megmetyelvezve a zsidóság érdekében munkájuk eredményét elgáncsolni, lehetetlenné tenni igyeksznek.

A meg nem értés, feszültség, a rosszindulat ördöge átragadt az ugyanazon mozgalomban együttműködő barátokra és testvérekre is. Egyéni hiúság, féltékenység, érvényesülni akarás és tehetetlenség, rosszindulatú fajult. Ahelyett, hogy egymásba az értéket hasznosítanánk a zsidó jövő számára; hibákat, bűnöket keresünk mellyel egymást elkedvelenítjük és lehetetlenné tegyük.

Marcangoljuk egymást, miáltal ártunk önmagunknak, mozgalmunknak és az egész zsidó köznek.

Luke is fel lett mentve állásából. Ezzel a brit képviselőt két legmagasabb tisztviselője hagyja el állását, Egyébként is, röviddel ezelőtt a titkos rendőrség vezetője: Broadford is fel lett függesztve. Hivatalos megerősítésünk még ezen hírről eddig nincs.

Némelyeknek fáj, hogy a másik talán többet tud dolgozni nálunknál a zsidó közért, míg ők nem tudnak, vagy nem akarnak dolgozni. Ez utóbbi megállapítás azonban gyarló emberi illúzió bántalma, miért is némelyek a másikban a hibát, a bűnt igyekeznek keresni.

Ne keressünk hibákat, bűnöket másokban, lássuk be, hogy

mindnyájan hibásak, bűnösök vagyunk és lássuk be, hogy a zsidóság népi testét kívülről velünk szemben és belülről közöttünk az irigység, gyűlölség és széthúzás férgé rágja.

Fogjunk össze zsidó szolidáris testvéri együttérzéssel, hogy kéz a kézben küszöböljük ki a hibákat és érvényesítsük a mi zsidó igazságainkat. Csakis összetartásunk tudja megszüntetni a jelen szenvedéseit, melynél sokkal de sokkal nagyobb veszedelmeket kellett a különböző korok zsidóságának elszünetni, Hiszen „be-chol dor, v'dor amdin oléni lechalajszeni”, minden zsidó generációban meg akartak bennünket semmisíteni! Az ókor vérözöne, a középkor rejtetes inkvizíciója és a legújabb kor szörnyű pogromjai dacára bebizonyítottuk, hogy „Am Jisrael Chaj”, a zsidó nép létezik, él és van. A mi zsidó igazságainktól vezetett sok kulturértéket adtunk az emberiségnek, többet talán mint az összes fajok, népek együttéve, igazolva ez által népi életrealitásunkat.

Zsidó igazságaink nagy kötelezettséget rónak ránk. Elégtétellel tartozunk a zsidó népteleeknek. Reá kell mutatnunk annak nagyságára és fenségére. Hiszen a zsidóság lényege, sarkalatos tétele „lilmaid, l'lamed”, tanulni és tanítani. Kötelességünk tehát egyrészt a napi munkától agyondolgozott, megkínzott az ucca sarától megdobált és lelkiileg is agyonnyomorított zsidó testvéreinket zsidóságáért élő és dolgozó igazi gerinces zsidóvá nevelnünk. Másrészt kötelességünk a mi zsidó ifjúságunkat, a mi zsidó „jövönket”, a gyűlölet elfogultságától mentesen akként nevelnünk, hogy az általunk súlyos áldozatok árán fenntartott zsidóságunk fennmaradását, jövőjét és végcélját biztosítani tudják. Csakis ily módon tudjuk közelebb hozni az igazi Pesach le-oszidot, az igazi zsidó szabadságot. Öröme szolgál, hogy a fejlődő ifjúsági tábortól alkalma van újra két oly Chawert bemutatni, kik itt születtek és nevelődtek közöttünk mindaddig, míg a tudásuknak a helyi intézményeink szűknek nem bizonyultak. Ismereteik fejlődése, a frankfurti jeschiva és a berlini Hildesheimer rabbiiskola végzettsége által arra lettek predestinálva, hogy őket szintén jövönk képviselőinek tekintsük.

A nagy tetszést arató beszéd után, elnöklő Wasserstrom Sándor átadja a szót Berkovits Lászlónak, a berlini Hildesheimer rabbiiskola végzettsége által arra lettek predestinálva, hogy őket szintén jövönk képviselőinek tekintsük.

A Midras szavain elindulva, mely szerint Izrael népe Micrájim-ból való kivonulása alkalmával négy különböző megváltásban részesült, mely négyféle megváltás a Szentírásban והוצאתי והצלתי והצאתי והצלתי kifejezéseket van jelezve, magyarázza a megváltás négy fokozatát: a megváltást az idegen járom alól.

Vöhócéti; a megváltást, az alacsony értelmű niveauju, az emberi önértéket öntudatlanul sem megsejtő életből, mely élet az állatok életétől alig hogy különbözik valamivel és amely életet a zsidó nép élte az egyiptomi Galutban a kétszázötz-éves rabszolgaságban és annak következményeképpen.

Vöhicáti és elkülönítetek; a megváltást az emberi magasabbrendűségnek teljes tudatában élő ember lelkének azon szolgaságából, melyben az emberi ösztön, az emberi szenvedélyek, az anyagi-akhoz való kötöttség alatt nyög, megváltása az eszményi embernek az anyagi ember hatalma alól, melynek eredményeképpen nem az emberi ösztön, hanem a szenvedély uralja az embert, hanem az emberi magasabbrendűség uralja ösztönét, szenvedélyét.

Vöguáti; és végül a megváltást, a magasabbrendűségében, az önönmagát uralásában élő ember végtelen bolyongásából és tévelygéséből, életének, feladatának, a teremtés, a mindenség célja utáni kutatásában.

Völukácti etchem li leom. Természetes, hogy a megváltás két felső fokozatában minden zsidó kell, hogy részes legyen, hogy elérhesse élete célját, amiért is chájiv ádam liroth ácmó köilu hu jácá mimizrájim. Minden embernek, minden nemzedékben el kell érnie az egyiptomi megváltás két felső fokozatát, hogy ezt elérje, hogy szabadabb lehessen, az emberi materiális ösztönöktől, az emberi szenvedélyektől, továbbá, hogy így felszabadulva, szabadabb lehessen az ideális ember örökös bolyongásától és tévelygéseitől az örök igazság keresésében kell, hogy mint annak idején Micrájim-ban minden energiájával azon dolgozzon, hogy a zsidó nép mielőbb önálló nemzeti életét élhesse az ígért földjén Ereciszráel-ben, mert kol hádor bechuc laarec dome kómi seén lo elokáj, az idegen földön, idegen atmoszféra, idegen gondolatvilág, idegen életfelfogás és idegen kultúra közepette képtelenség a lélek az emberi magasabbrendűség ezen tiszta szabadságát állandóan megtartani.

Utána **Vajda** István tartott magas szárnyalású történelmi filozófiai előadást. „A zsidóság célkitűzése és jövője” címen. Rámutatott arra, hogy ép úgy mint évezredek nyomorúsága a zsidó népet nem tudta megsemmisíteni, úgy nem lehet megakadályozni azon isteni akaratot, hogy a zsidóság az ő életlehetőségét, mint igazán a többi népekkel egyenrangú és szabad nép építse ki. A zsidó nép egy fontos tényezője a világtörténelemnek. Papi kiválasztottsága van, mint az emberiség nevelője s dacára a változó történelmi és politikai helyzetnek és az esetleges sikertelenségeknek, melyek őt évek során át érték, ezen nagy, szent és magas célt mindég szem előtt kellett tartania. Az utóbbi évek, különösen a világháború példátlan eseménye, az orosz zsidó központ megszűnése, egy új prospectiva elé állítja a zsidóságot s a végcél a Szentföld képezi, melynek felépítésén mindnyajunknak dolgozni kell. A mi ifjuságunk, mely megtalálta az igaz, helyes utat, garancia arra, hogy a zsidó élni akarás az ellene állított bármilyen vastag kínai falakat, le kell és le fogja rombolni.

Juszt Mojse, a Ceirei Mizrachí elnöke lendületes szavakban mutat reá az ifjusági szervezet eredményes munkájára. Felkéri az elnöklőt, hogy lapjának hasábjain indítson akciót a nemzeti alapon álló vallásos zsidó ifjuságnak támogatása érdekében. Az ifjuság csak úgy tehet eleget kulturális kötelezettségének, ha az idősebb vezetők erre a lehetőséget megteremtik.

Az ifjuság képviselőjének mély hatású beszéde után **Ráth** Efraim további munkára és kitartásra buzdítja az ifjuság képviselőit. Büszkeséggel tölti el az elhangzott beszédek nívója, mely mozgalmunk fokmérője.

Elnöklő **Wasserstrom** Sándor, miután reflektál az ifjuság jogos igényeire, a mély hatású gyűlést bezárja.

Az oradeai Siur és Jeszod-hátora évzáró és választó gyűlése.

Hétfőn 19-én tartotta meg a Siur és Jeszoda-Hátora évzáró és választó gyűlést a tagok nagy érdeklődése mellett.

Weinberger Jónás elnök megnyitja a gyűlést és beszámol az egyesület 3 éves működéséről. Azon áldásos munka, mit az Egyesület évtizedek óta osztályos Jeszod-Hátorájában kifejtett, az utóbbi években az iskola iránt felfokozott érdeklődésben nyilvánult legjobban meg. Hálás köszönettel és elismeréssel adózik az orth. izr. hitközségnek és a jelenlevő **Mittelman** Jakab hitk. elnöknek azon támogatásért, mely nélkül a Chevra szent misszióját nem teljesíthette volna. A hitközség által adott 192.000 lei-os szubvenció nélkül — a jelen súlyos viszonyok közepette — a legnagyobb erőfeszítés

mellett sem lett volna a Chevra képes nagy feladatának eleget tenni. Bejelenti, bár nagyon fájjalja és legszembetűnőbb kötelességének tartaná a legmagasabb zsidó célért dolgozó Chevrának továbbra is vezető pontján állani, de elfoglaltságára tekintettel az elnöki tisztséget tovább nem vállalhatja. Ezután megejtették a szavazást, melynek eredményeként a következők lettek megválasztva:

Elnök: **Ullmann** István. Alelnökök **Rippner** Mihály, **Ullmann** Mór. Titkár **Dr. Brüll** Sándor. Elnökök **Szmuk** Gábor, **Zelkovits** Jakab. Pénztárnok **Hitter** Ignác. Templomgondnokok **Czeizler** Jakab, **Stern** Hermann, **Grünfeld** Lipót. Iskolagondnokok **Berkovits** Bernát, **Weisz** Farkas, **Oppenheim** Mór. Tanácsosok **Weinberger** Jónás, **Leitner** Ignác. Alapítványi gondnok **Bein** Sámuel. Választmány: **Fried** Jónás, **Schwartz** I. Jakab, **Urán** Mihály, **Weisz** Adolf, **Rippner** Márton, **Blum** Mór, **Goldhammer**

Fel a fejfel!

Vannak a sorsnak dédelgetett kedvencei, kiknek életútja minden akadálytól mentes és nagyobb lelki szenvedések és testi indiszpozíciók nélkül, élék le életüket. Samint ez megvan, az egyén életében, ezerszer fokozottabb mértékben létezik a népek életében. Vannak nem szerencsés diszpozíciókban élő népek, kik mindenhez százsorta nehezebben jutnak, mint a szerencsésebbek.

Ha a sors által ei nem kényeztettek közül kell példát elővegyünk, akkor nem kell messzire menjünk. A zsidóság a sorsától, születése pillanatától kezdve minden kedvezésért, minden boldog pillanattért vért, könnyet és rengeteg szenvedést áldozott. Nem akarunk most visszapillantást, mert ahhoz vas-kos köteteket kellene írjunk. Megelégszünk a legfrissebb eseményekkel.

Mult év augusztusában volt egy boldog pillanata a zsidóságnak. Mikor Zürichben megalakult a Jewish Agency. — Csak egy pillanat volt. Néhány napra rá, már kitört a nyugtalanság Palesztinában, mely több mint száz áldozatot követelt. Kétségbeesés lett urrá a lelkeken. Mindenki lelki diszpozíciója szerint ítélte. A cionizmus ugynevezett „mitläuferjei” már „csódról” beszéltek. Hiszen vannak pesszimista és optimista természetek. Vannak egyedek, kik a maguk ügyének kis balrafordulásán is kétségbeesnek s léteznek olyanok, kik tiszter is elbuknak az életben és újból talpraállanak. A pesszimisták elvesztették a fejüket. De azután rendeződött minden. Új erőre kapott a cionizmus és meglátuk, hogy valamivel könnyebül az út, melyet a zsidóságnak meg kell járnia. Örömmel üdvözölte a zsidóság azt a pártközi bizottságot, melyet az angol parlament küldött ki, hogy a helyszínen tanulmányozza a helyzetet. Sokáig időzött a bizottság ott. Most végül közreadta jelentését. A Shaw-bizottság jelentése bizony retentő csalódást okozott. A munkáspárt képviselője különvéleményt jelentett be.

Valljuk be őszintén, a jelentés nagy csalódást okozott a cionizmus híveinek. A pesszimisták ismét debacle-ról beszélnek. Szerintük már veszve van minden.

S nem jut eszükbe, hogy a zsidóság hosszú évezredek óta milliónyi csalódáson ment keresztül és minden csapásból, újult erővel támadt fel és kivívta magának azt, hogy él, — mert az élethez joga van, sőt a boldoguláshoz is! A sötétben látók, a kishitűek elfeledik, hogy ország építéshez, sok időre és még több kitartásra van szükség.

Dr. Mayer Ebner szenátor, lapjában igen érdekesen írja le, hogy a Shaw-jelentés olyan mint a manna(?) Mindenki más azt érez ki belőle. Legtöbben antiszemita azt érzik, bár ő ezt kétségbevonja. Elismeri, hogy a bizottság túllépte hatáskörét; mert nemcsak konstatait, hanem véleményét is nyilvánított. Mivel az araboknak kifogásaik vannak, — úgy gondolja a jelentés, — legjobb lenne ha kivánságaikat figyelembe vennék.

Az angol világlapok különféleképpen kommentálják a jelentést. A Times például rosszalja, viszont a Rothermere-koncern lapjai, tekintettel **Rothermere** kimondottan antiszemita mivoltára, igazat ad a jelentésnek. A zsidóság körében az egész világon nagy az elkeseredés. A lengyel cionista szervezet és a varsói hitközség tiltakozó táviratot menesztettek az angol kormányhoz. Weizmann is nyilatkozott. És nyilatkozata elég szerencsétlen fogalmazásu. Azt mondja, hogy nem a szervezet által küldött chalucok okai a bajnak, hanem az 500 vagy újabban 1000 font minimummal beengedett tőkés zsidók az okai annak, hogy nem minden úgy megy, ahogy kellene. Ez igen hibás és téves felfogás, mert ezek az emberek lóktét vittek be az országba és egyéni iniciatívát. Ezeknek köszönhető, hogy van zsidó ipar az országban és Tel-Aviv fejlődése is, nekik köszönhető elsősorban.

Lloyd George, ki annak idején miniszterelnök volt, mikor a kormányának külügyminisztere, **Balfour** lord, a deklarációját kiadta.

„Egyiptom és Palesztina” címen a mult héten megjelent alaposan megindokolt cikkében bizonyítja, hogy tudományosan szakkörök véleménye szerint igenis még a mai viszonyok mellett is le lehet telepíteni Palesztinában *újabb egy millió zsidót*. **Lloyd George** ma az angol politikában a mérleg nyelvének szere-

Imre, **Citter** Jenő, **Kovács** tojáskereskedő, **Rosenberg** Hermann, **Sternhell** Emil, **Hirschler** Gyula, **Löb** Hermann, **Spitzer** Benjámín, **Benedek** Jenő. Iskolaszék: **Meisner** Márkusz, **Freund** Hermann, **Bernát** Bertalan, **Róth** Mór, **Kesztenbaum** Adolf, **Guttman** Jakab, **Nussbaum** Sámuel, **Stern** Simon, **Seidenfrau** József, **Reich** József, **Gutfried** Emánuel, **Neumann** Lipót, **Leitner** Lázár, **Kohn** Dávid pék, **Kohn** Dávid bórkereskedő. Számvizsgáló bizottság: **Rippner** József, **Schwartz** Dezső, **Seidmann** Adolf.

Az új elnököt **Weinberger** Jónás és **Grünberger** Ignác hívták meg. A lelépő **Weinberger** Jónás elnök meleg üdvözlése után **Ullmann** István elnök megköszöni a beléje helyezett bizalmat, melyet azzal akar viszonzni, hogy a Chevra és annak legszebb intézménye, a Jeszod-Hátora intenzívebb továbbfejlesztését fogja legszembetűnőbb feladatának tekinteni.

pét játsza. Ha ő akarja, a mai kormány bármely percben megbukhat. Így véleménye döntő, minden irányban.

Egy volt angol miniszter interpellációjára, **MacDonald** premier, az angol alsóházban hivatalosan kijelentette, az április 3-iki ülésen, hogy az angol kormány feltétlenül a **Balfour** deklaráció alapján áll. **Lord Rober Cecil** és még néhány cionbarát nagy angol politikus, szintén mellettünk nyilatkozott meg.

De ez ne tévesszen meg bennünket! Szű rágia az angol birodalom megingathatatlan hitt szilárd talpazatát. És ezen bajokhoz tartozik a nagy mohamedán probléma is. Angliának lavírozni kell. Kétségtelen, hogy Anglia urai nem altruisták és ha nem is anti- de semmi esetre sem filozemíták. Ne áltassuk magunkat! Az angolok nem akarnak rosszat a zsidóságnak, de nem is segítik kellőképp előmozgalmukat. Valószínűleg így kellett jönni az eseményeknek, hogy kinyíljék végre a szemünk és lássuk, hogy — csak mi magunk segíthetünk és javíthatunk sorsunkon. Kétségtelen, hogy sok csapás ér bennünket, de ez nem ok arra, hogy elcsüggedjünk és elveszítsük fejünket.

Amint Mayer Ebner mondja, mindenki más azt érez a jelentésből. Mi azt érezzük, hogy nem minden angol cionbarát és sokkal hosszabb az út, a cél eléréséig, mintsem tíz esztendővel ezelőtt gondoltuk volna. De miért is várjuk, hogy minden keresztény zsidó és cionbarát legyen, mikor a pesti „Egyenlőség” egyenesen kárörömmel nézi vajudásunkat s azt írja, hogy most már nincs szó zsidó országról, vagy otthonról, csak az ottlévő 160.000 zsidó élet és vagyonbiztonságáról, gondoskodjanak az angolok. Hiszen amin látjuk, ilyenféle ellenségeink vannak a zsidóságon belül is, hát ne hördüljünk fel úgy, mintha minden veszve volna, amiért **Shaw** angol képviselő úgy látja, hogy neki nem kell cionistának lenni.

Az sem vitatható el, hogy az angolok nyilatkozatai, mind jakobi hangon fuvolázzák a békés megoldást, de a kéz rendszerint Ézsaué. Mi magunk is úgy érezzük, hogy az angolok valóban nem egészen őszinte barátaink. De ki is az a naiv lélek, ki Ézsau óta, hisz Ézsauak? Bizony szörös kezű kalmár kéz az, mely inkább venni szeret, mint adni.

Sok-sok önbizalomra, kitartásra van szükségünk, hogy ezt mind kiparizzzuk? *Gám* van *letővő*. Ez is jóra fog vezetni. A mi népi reneszánszunk sokkal mélyebben gyökeredzik a zsidóság minden rétegében, az Egyesült Államok, Lengyelország, Anglia, Románia és sok más állam zsidóságának lelkében, hogy három, illetve két angol képviselő jelentése eldönthesse egy ilyen korszakos mozgalom sorsát.

Balfour szellemét fogjuk tetemre hívni az angoloknál, ha úgy éreznék, hogy hűtlenné lennének igéretükhöz. De hiszen Angliának kell Palesztina a suez-csatorna miatt is, mert Egyiptomból — amin azt **Lloyd George** is beismeri, — ki kell végleg vonulniok, rövid időn belül.

Ha mi elég erősek lennénk már Palesztinában, akkor nekünk is támadhat majd **Ghandink**, ki sok gondot okozhatna az angol uralomnak. Egyelőre nálunk a **Ghandi** szerepét az angol bizottság vette át, kik sós könnyeket párolnak le szemünkből — *mellyel azonban tántoríthatatlanul előre nézünk és sohasem hátra*.

Fel a fejfel! Szerencsétlen nép vagyunk, az is voltunk mindig. Lehet, hogy generációnk ugyanúgy fog járni, mint az egyiptomi rabszolgaságból kivonult hatszázévezrenyi zsidó. Egyetlen egy sem jutott be az Ígért földjére. Bizonyára nekünk is vannak bűneink, amiért a nagy isteni kegyet nem érdemeljük meg és kénytelenek vagyunk a meg nem értés pusztájában vándorolni: *még vagy negyven évet*.

Fel a fejfel! Azért ne csüggedjünk. *Am Jiszraél cháj*. — ez igazság lesz és valóságot jelent, míg szerves lények élnek majd ezen a sáros földtekén!

Leitner Zoltán

Hirdessen a „Népünk”-ben

HIREK.

Felölös szerkesztő: WASSERSTROM SANDOR.
„Népünk” cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Naptár 5690.

Péntek: Niszán 27, április 25.
Szombat: Niszán 28, április 26.

Szombat bejövetele:
üzlet bezárás 7.05
gyertyagyújtás 7.10
Istentisztelet kezdete 7.15
Szombat kimenetele 8.20
Szombaton Ros-Chódes bentsen.
Hétfőn és kedden 28 és 29-én ראש חודש

A váradai zsidóság leszegényedése. Mentsük meg a zsidó középosztályt!

Azon súlyos gazdasági lemorzsolódás, mely az erdélyi városok zsidóságát aggasztó módon egyre jobban fenyegeti, statisztikailag talán legpontosabban a nagyváradai zsidóságnál nyilvánul meg. A szomorú statisztikát, Erdély legnagyobb hitközségének, a nagyváradai hitközségnek szegényügyosztálya és pászaküzeme szolgáltatja. Ezen ügyosztályok kimutatásai a váradai zsidóság katasztrofális nyomorát és nélkülözéseit igazolják.

A nagyváradai Orth. Izr. Hitközség pászaküzeménél több mint 5.000 család vásárolt pászakát. A teljes árat a pászakért mindössze 1.000-en fizették meg. Tehát alig 20 százalék a váradai zsidóságnak volt képes csupán a pászka rendes árat a megfizetni. Míg 80 százalék részben kedvezményt, részben pedig teljesen ingyenes pászakát volt kénytelen igénybe venni, hogy vallásos kötelezettségének eleget tehesse.

Ez szomorú momentuma azon rettenetes nyomornak, melyben hallgatólagosan szenvedő zsidóságnak napról-napra elmerül. És mi akkor, midőn zsidó társadalmunk a koldustársaságra áll, a csapásoktól dermedten és vállvonogatva hallgatunk. Meddig?

Zsidó tradíció, hogy mindannyiszor, midőn a zsidóság helyzete ily mérvű nagy nyomorította történik, a zsidóság testvéri szeretetben összefog, hogy a szerencsétlen állapotokon segítsen.

Nem szűnünk meg hangoztatni, hogy egyszer már térjünk észre és közös szenvedésünkben tegyük félre minden más politikai és egyéni meggyőződésünket zsidóságnak megmentésére. Építsük és támaszszuk alá meglévő jótékonyági szociális és jóléti intézményeinket. Segítsük egymást és mentjük meg az elvesztésre ítélt zsidó középosztályt. A megoldásra váró problémák nem egyes személyek feladata. A zsidóság vezetői hivatottak arra, sőt szent kötelességük, világnézeti felfogás nélkül, hogy egy közös asztal mellett ülve, keressék meg a megoldást. A „Népünk”, mely mindenkor készséggel állott ilyen irányban Erdély zsidóságának rendelkezésére, eme cikkével megnyitja az erdélyi zsidóság vezetőinek ankétját „Mentsük meg a zsidó középosztályt” címen.

— A „Falestin” Weizmann londoni beszédéről. Jeruzsálem, április 19. Az arab executiva hivatalos orgánuma, a „Falestin” című lap érdekes cikkben foglalkozik Weizmann beszédjével, amelyet az a Jewish Agency londoni ülésén tartott. Weizmann tudvaleg minden olyan ajánlatot, hogy mi keressük az arabokkal való megegyezést, visszautasít mindaddig, míg az arabok nem ismerik el a zsidó nemzeti otthonhoz való jogainkat. „Mi nem tudunk róla, — írja a Falestin, — hogy arab részről bárki is közeledett volna ilyen ajánlattal a zsidókhöz. Lehet, hogy a londoni gyarmatügyi hivatal adott Weizmannnak olyan intést, hogy igyekeznek velünk tárgyalásokat kezdeni, ő pedig a szokott zsidó elbizakodottsággal ezt visszautasította. Talán arra várnak a zsidók, amíg a Hagana és a Trumpeldor fegyvereket csempésznek majd be és újabb zavarokat támasztanak, hogy így oldják meg a zsidó problémát! Ujabb zsidó összeesküvést látunk a látóhatáron...” A Falestin eme megállapítása arra enged következtetni, hogy az arabok már szívesen vennék, ha megkezdődnek a tárgyalások velük.

Ha jól akar vásárolni
keresse fel
a
SELENTESCOPOARUHAZAI
ZÖLDFAU.Ö.
ahol szép és meg
bizható cipőket
hihetetlen olcsó
árban kanja!!

Saját érdekében
lépjén be a

„KÖZÉRDEK”-be,

1. mert: a Közérdek cégeinél teljes bizalommal vásárolhat.

2. mert: a Közérdek könyvecskével a legolcsóbb készpénz árakban részesül.

3. mert: a Közérdek cégei Önnek

hét és félhavi gondmentes
áruhitelt biztosítanak.

4. mert: a Közérdek-be ha belép, úgy családját minden gondtól mentesíti.

A „KÖZÉRDEK” könyvecskéje tehát értéket képvisel; igyekezzék belépni a „KÖZÉRDEK” tagjai sorába.

Felvilágosítást nyújt:

a
„KÖZÉRDEK”
központi hivatala
Körös-uocsa 1. szám.

— Halálozás. Tiszafüredről jelentik azon súlyos csapást, mely a nagytekintélyű és mély tudású Weisz Gáspárt érte, ki a magyarországi orth. zsidóságnak hosszú évtizedek óta lankadatlan működésével értékes szolgálatot tesz. Neje: szül. Blau Mária 71 éves korában, Niszán hó 19-én elhunyt. Az elhunyt testvére volt a váradai néhai Blau Sámuelnek. Az elhunytat a váradai Ullmann és Leitner családokon kívül, többek közt veje Dr. Stein Arthur a budapesti „Hagyomány” szerkesztője gyászolja.

— A kommunisták megtámadták Grünbaum sejm képviselőt. Berlin április 19. Berlinben a Sophiensaalban egy nagy népgyűlés volt, melyen Jicchak Grünbaum sejm képviselő, aki a Jewish Agency aktion komitéjának üléséről érkezett vissza, előadást tartott. A Sophiensaal Süd-Berlinben fekszik, mely központja a berlini kommunista mozgalmaknak. A zsidó bolsevikok minden körülmények között megakarták akadályozni Grünbaum előadását. Mielőtt Grünbaum a terembe lépett volna, egy néhány kommunista utját állta és megkérdezte, hogy ő-e Grünbaum képviselő. Midőn igennel felelt, a kommunisták szidalmazások között záptojásokkal dobálták meg. A rend helyreállítása után kezdhetett csak el Grünbaum beszédét. Előadását a kommunisták állandóan megzavarták és nagy botrányokat insel-náltak. Már-már verekedésekre került a sor és csak a rendőrség igénybevétele, akik a zajongó rendbontó kommunistákat a teremből eltávolították, lehetett a rendet helyreállítani, mire a gyűlést meg lehetett kezdeni.

— Orosz pénz szülte a palesztinai zavarokat. Jeruzsálem április 19. Vladimir Burzev, az ismert orosz forradalmár, aki most a szovjet ellen fejt ki tevékenységet, a „Doar Hájom” párisi tudósítója előtt határozott adatokra támaszkodva bizonyította, hogy a kommunista internacionale (komintern) — az orosz kereskedelmi delegáció útján 20.000 dollárt utalt át Arabiába, az ottani szovjet követnek, a tájár származású Hakhimofnak, aki ezzel a palesztinai zavarokat finanszírozta. A pénzt számos arab sejk között osztotta ki.

— A 82-ik temetőgyalázás Németországban. Berlin április 15. A rodingi zsidó temetőben 14 sírt dultak fel a német horogkeresztes antiszemiták. A temetőrombolás előtti este egy népes nemzeti szociálista gyűlés volt, melynek hangulata eredményezte ezeket a gyalázatos eseményeket. Ez a temetőgyalázás a 82-ik eset ebben a két évben. A hatóságok a merénylő elfogatására 200 márka jutalmat tűztek ki.

— Számos nő bajnál a természetes „Ferenc József” keserűviz használa végtelen nagy megkönnyebülést szerez. A nő orvosi klinikák bizonyítványai tanusítják, hogy a rendkívül enyhe hatású Ferenc József vizet különösen a szülészeti osztályon a legjobb sikerrel alkalmazzák. Kapható gyógyszer-tárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

— Igazolni akarja a Tnach-ot. Sir Marston, aki a Jericho környéki ásatásokat finanszírozza, kijelentette a sajtó képviselői előtt, hogy célja bizonyítani, hogy a Tnach-ban leírt zsidók története igaz és minden tekintetben megfelel a valóságnak.

— Amerikai cionisták 5.000 fát ültetnek a Balfour erdőben. Newyork, április 19. A Mecca templomban megtartott nagy Balfour emlékünnepeken, amelyen több ezer ember vett részt, az elnökség bejelentette, hogy az amerikai cionisták 5000 fának az ültetését határozták el Palesztinában a Balfour erdőben, az elhunyt államférfiu emlékére. Dr. Stephan Wise főrabbi, aki az emlékünnepen elnökölt, kifejtette, hogy Lord Balfour a legnagyobb nem-zsidó államférfiu volt, aki a zsidó történelemben mély nyomokat fog hagyni. Balfour volt a róla elnevezett deklaráció legilletékesebb interpretálója és az ő szellemében kell azt valóra váltani.

— Numerus-klausus a varsói kereskedelmi akadémiában. Varsó április 19. A legutóbbi lengyel diákkongresszus alkalmával a lengyel kereskedelmi akadémia hallgatói a nemzeti demokrata diákság javaslatára elhatározta, hogy az akadémia szenátusától követelni fogják, a zsidó hallgatók számára a numerus-klausust is bevezetni. A javaslat megindokolásában kifejti, hogy a zsidókat a kereskedelmi és ipari pályákról ki kell szorítani.

— Megnyitja a szigeti chaluc farm. A szigeti chalucfarmon megkezdődtek a tavaszi munkálatok. Egyelőre 12 chaver van a telepen. Az ünnepélyes megnyitót Laagbaumerkor lesz megtartva.

Megalakult a Bené Akiba Margittán. Amint értesülünk, két váradai Bené Akiba tag megalakította a margittai Bené Akiba csoportot. A csoportnak 20 tagja van.

Orthodox Izraelita Hitközség, Oradea.

No. 229/930.

Értesítés!

A mai nehéz gazdasági viszonyok folytán az egyházi adónak nagyobb tételekben való befizetése adófizető tagjainknak nehezebbé esik és így az adóhátralék állandóan növekedik, ami veszélyezteti a hitközség háztartásának egyensúlyát. Az adónak közigazgatási uton való behajtását hitközségünk vezetősége elakarja kerülni, miért lehetővé akarjuk tenni minden hitközségi tagnak, hogy megerősítés nélkül is a reá méltányosan kivetett egyházi adó egy részét néhány lelenként megfizethesse. Hitközségünk képviselőtestülete ép ezért elhatározta, hogy április hó 22-től kezdve a gabellával kapcsolatban módot nyújt mindenkinek, hogy adóját kistételekben törleszthesse és pedig a következő értékjegyek lefizetésével: *Liba és pulykánál* 6 lei, *rucza vagy tyuknál* 3 lei és *minden kilogram husnál* 4 lei (illetőleg 1/4 kgr.-onként 1 lei) összegekre kiállított szelvényekkel. A vágást, illetőleg a kóser húst csakis a jelzett értékjegyekkel lehet igénybe venni. A szelvények havonta kétszer és pedig minden 1-ét és 15-ikét követő vasárnap lesznek a hitközségi irodában elszámolva, esetleg máskor is az adóinkasansnak készpénzként átadva. Akiknek egyházi adó tartozásuk rincsen, azok az értékjegyekkel bármilyen hitközségi tartozást fizethetnek és akiknek egyáltalában nincs tartozásuk, azoknak készpénzben lesz az értékjegy visszafizetve.

Ezen határozat meghozatalánál t. Tagjainknak érdeke lett szem előtt tartva, hogy a legkönnyebb módot megadhassuk az adófizetésre és hogy a gabella emelést elkerülve, képesek legyünk a költségvetésileg megállapított bevételeket biztosítani.

Teljes bizalommal vagyunk hitközségünk összes tagjai iránt, hogy a mai nehéz viszonyok közt segítségünkre lesz a meglévő kulturális és jótékony-sági intézményeink fentartása és fejlesztése érdekében kifejtett működésünkkel, hogy dicső hitközségünk továbbra is megállja helyét az ortodox hitközségek élén és ebben a reményben vagyunk hittestvéri üdvözléssel:

Oradea, 5690 Adar hó 27. — 1930 március hó 27.

Orth. Izr. Hitközség Képviselőtestülete nevében:

Kirsch Henrik
hitk. főjegyző

Mittelmann Jakab
hitk. elnök

A hunsdorfi jesiva.

— Ungvári levél —

Egy félszázadon keresztül a magyarországi zsidóság legszentebb helye volt a kicsi szepességi falu: Hunsdorf. Legendás hírű Mester és tanítványok gyarapították ott a Tóra hiveinek mind megújuló rajait. Egy fellegvárnak képzeltük, amelyet a huszadik századbeli európai élet s kultúra meg nem ostromolhat.

És a tanítványok széjjel széledvén az egyes hitközségekbe, magukkal vitték a Mester szellemét, amely őket társadalmilag is összetartotta. A jesiva volt tanítványai a legtekintélyesebb csoportot alkották az ortodoxia kebelében és szép számban szoktak évente Hunsdorfban összegyűlni.

És ime most mit hallunk? Horovitz főrabbi eltávozott Frankfurtba főrabbinak, mely e diszes pozícióba a hunsdorfi jesiva világraszóló nimbusza emelte őt. Helyébe öccse került a hunsdorfi rabbiszékbe. Amde a fiatal rabbi, ki talán nem volt olyan alkalmas e feladatra, mint elődje (bátyja) most székfoglalásának első zmánjában, (szemeszter) miért, miért nem, a saját jesiva növendékei összevesztek vele, melynek vége aztán egy csunya verekedés, egy világraszóló Chilul-Hasem lett.

A magyar ortodoxia szokása ilyenkor a kort okozni, a generációt, a modernséget, a lazult hitet stb. És szokás ilyenkor sóhajtozni בעייה s kiki tovább halad az ő kicsinyes érdekeivel betelő életútján.

Minekünk hithű zsidóknak ezzel szakítanunk kell, kötelességünk a zsidó nép és eszme ügyeit, érdekeit legalább oly komolyan megvizsgálni, mint például egy 100 leios üzlet lebonyolítását, vagy egy tömött lud vásárlását. A hunsdorfi jesiva az ortodoxia fellegvára volt mindig és annak kell, hogy maradjon is. Az egész magyar ortodoxia, mely Szlovéniában, Magyarországon, Erdélyben helyezkedik el, felelős ezért a Chilul-Hasemért. Hol volt ez az ortodoxia, mely négy Kancelájt tudott létrehozni, Pozsonyban, Budapesten, Besztercén és Szabadkán? Négy Kanceláj, mely több száz hitközség belbékéjét folyton veszélyezteti, mind a négy hatalmas összegeket markolász a hívők zsebéből, szigorú fejelem alatt tartja a rabbikat, dajenokat és sajchetokat, ilyen négy hatalmas testület nem volt képes biztosítani a hunsdorfi jesiva egységét, vagy legalább megakadályozni ezen világra szóló Chilul-Hasem kirobbanását.

És kérjük, hol vannak a „Talmidé Hunsdorf”? Ők, kik minden hitközségben mint „Ribajno-Sel-Ajrom” kozákjai örködnek a szigorú vallásosság fölött, éppen ottan nem tudtak örködni, ahonnet kiindultak és ahová mindig visszatértek? Eppen saját bölcsőjüket hagyták őrizetlen! Talán nem találják elég méltónak, akire a jesivat rábízták? Hogyan? Ötven évig működött a jesiva közmelegedéssel és most ne legyen senki, ki méltó legyen Horovitz főrabbit pótolni?

Ime előttünk a magyar ortodoxia hű képe, Ami jó és szép van benne, az néhány lelkes egyén munkája. Véletlenül akad ember, aki mint rabbi, mint hitközségi előljáró, sőt mint önzetlen nemhivatalos munkálkodó hoz létre és tart fenn oly intézményeket, amelyek az ortodoxia érdekeit szolgálják. Amde az országos feladatokat, amelyek nem egy-két hitközség javára, hanem egy egész ország zsidóságának érdekében kell elvégezni — nem lehet az egyes emberre, a véletlenre bízni. Egy ország zsidóságának problémáit csak országos szervezet képes megoldani, csak országos hitközség feletti testszervezetek képesek országos intézményeket fenntartani. És itt mutatkozik az ortodoxia gyöngesége, beteges tehetetlensége. Nem képes országos szervezeteket létesíteni és ha valami létrejön, akkor néhány rabbi diktatorikus erőszakosságának esik martalékul. Nincs semmiféle demokrácia, semmiféle erkölcsi bátorság, irtóznak minden bírálattól. Még a rabbinikus gyűléseken is, ahol csupa hivatott ember ül és ahol a Tóra törvénye szerint igazi egyenlőségnek kellene uralkodni (פירותין מן הצד) — ott is csak néhány erőszakos ember uralkodik, bitorolva jogot és tekintélyt. És ezért kellett megfojtani a Nagyváradról indult Tomché Jesivosz mozgalmát is. És most sem akadt merész ember, aki megakadályozta volna a hunsdorfi jesiván történeteket. Ha már nem is a hunsdorfi jesiva, hanem az összzsidóság szemefénye!... A vallásos zsidóságának ez legyen első feladata. Nem a rabbik szolgálaias követését, hanem a zsidó nép anyagi és lelki érdekeit kell érvényre juttatni. Országos szervezeteket kell létesíteni és országos intézményeket, amelyekben a hitközségek demokralikus képviselője tartsa a lelket.

Müller Henrik.

כשר

husnemű és szalámi áruk kapható postán utánvétellel

legolcsóbb árak mellett

ALIMENT SZALÁMIGYAR

ORADEA, STR. AVRAM IANCU 14.

Figyelem!

Mióta a zsidóságnak a százitzi manna hullott az égből, nem volt oly szenzációja, mint az orth. kóser megbízható

KONZERVEK,

Libamáj pástétom. Liba hasché. Tyuk pástétom. Máj pástétom. Marha gulyás. Székely gulyás. Csodálatos ízű mind: az étművészet remekei. Számos elismerő levél.

KAPHATÓ **GROSZ HERMANNAL** Kapucinus ucca 5

Ugyanott פסח שר פסח fűszerek olcsón beszerezhetők.

MEGÉRKEZETT

a legfinomabb ארטי כשר minőségű

TRAPPISTA SAJT

Kapható minden jobb zsidó fűszerüzletben és bogdákban

Weinstein Testvérek

fűszerkereskedése

Str. Nicolae Iorga Zöldfa-ucca 19.

Olcsó tűzifa

I. száraz cserhasáb . L. 390 || I. száraz bükkhasáb . L. 370
I. száraz gyertyánhas. L. 380 || I. száraz dorongfa . L. 330

Ezen árak méterenkint a telepen értendők

Házhoz szállítás méterenkint 30 Lei

Vulcan-fatelep Ugyanitt cser, gyertyán és bükk fa felvágott állapotban is kapható Nagyipactér Közraktár mögött. Telefon 632

ÉRTELMEZESÉDÉS. LÉGCSŐHURUT ellen 6-8 héten át minden étkezés után megiszunk egy decilitert a magas jód tartalmu Cigelkai „LAJOS” vizből. **GYOMORÉGÉS, SAVTULTENGÉS és GYOMORFEKÉLY** ellen a jódos, sós hydrocarbonatos Cigelkai „ISTVÁN” vizből. (Már egy deciliter István-víz rögtön megszünteti a gyomorégést.) Váradon ugy a Cigelkai „LAJOS”, mint az „ISTVÁN” gyógyvizek Janky Antal Útoda és ifj. Popper előkelelő cégeknél kaphatók. Rendeléseket felvesz: Fischer Emil ügynökség, Telefon: 9-62. Főlerakat Cigelkai jódos gyógyforrások vezérképviselője: Arinész, (Égerhát) Jud. Sálaj.

EGYESÜLT RUM ÉS LIKÖRGYÁR. ORADEA

Telefon: 10-44 és 10-48

Mindenemű szeszitalok nagykereskedőknek legelőnyösebb beszerzési forrása.

Szilvórium és borpárlat

Acéllemez üzlet REDŐNYÖKET

Esslingeni ablak a létező legjobb kivitelben és legolcsóbb árban készítünk és szállítunk!

ÁRAJÁNLATTAL DÍJTALANUL SZOLGÁLUNK.

Halász Testvérek Redőny és lakatosárnygár

Oradea, Str. Cogălniceanu 16.

Telefon: 364.

RECORD

Cukorka és csokoládé

Gyári főlerakat

Str. Avram Iancu 17.

Értesítés!

Értesítem a nagyérdemű hölgyközönséget, hogy a legújabb modelljeim megérkeztek. A legújabban érkezett különleges **kosztüm** és **kabátjaim** a legkényesebb izlést is kielégítik. Fazon készítést **legjutányosabb** árak mellett vállalom.

DEUTSCH NÁNDOR

Oradea, Szilágyi Dezső-u. 1. (Orsolya Zárda.)

BÁRMILYEN

RÖNKÖT

BÉRVÁGÁSRA

olcsón elvállalunk

Oradea, Str. 20 Aprilie 37. volt Stern fűrésztelep.
TELEFON: 9-93

A legszebb !! Zománcfényű gallérok

tisztítja a

KLEIN Gőzmosóda

Szent János ucca. 4.

Trenchcoat már 1750 leu től
felöltők, 3 rétiük

Férfi öltöny már 1950 leu től
tisztá gyapju

MENDEL

ruhaáruház, Bulevardul Regele Ferdinand 3.
Bizalom bevásárlási hely.

VEGYILEG tisztít mos vasal férfi és női ruhákat
Fehérnemű, gallérmosást is vállal

BORGOS Bazár épület

vegytisztító Sínház oldal.

Nagy harisnyavásár

angró árakban

Rippner Testvéreknél

Piața Unirii (Kalenda mellett)

A „KÖZÉRDEK” kötelékébe tartozunk, 7 1/2 hónapi fizetésre szigoruan készpénz árak mellett.

Új butorüzet! Nagyvárad Új butorüzet!

műasztalosok Butoráruháza

Piața Unirii (Szt. László-tér) 12. Holdas templom mellett. Teljes lakberendezések a legegyszerűbbtől a leg-ényelmesebb izléseket is kielégítően **termelési áron** (nem kereskedelmi áron) óriási választék! Kedvező fizetési feltételekkel

Olcsó hét HOLLÓSNÁL

Legjobb tavaszi kalapok 300 leitől
Selyem nyakkendők 90 leitől kaphatók

Tavaszi szőrmeujdonságok

megérkeztek.

LEICHNER szőrmeáruház

URI-UCCA 4.

ANGOL SZÖVET

különlegességeim felöltő és öltönyökre

megérkeztek

HACKMAYER

Bémer-tér 2.

uriszabósága

Akvizitöröket magas jutalékkal

felvesz a „NÉPÜNK” kiadóhivatala.